

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkivüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára.

ELŐFIZETÉSI ÁR:	Felelős szerkesztő:	Szerkesztőség és kiadó-
Egész évre . . . 10 kor.	Dr. HOLITSCHER SZIGFRID	==== hivatal ====
Félévre 6 „	budapesti kir. közjegyző.	Budapest, VI, Andrassy-út 9.

Tartalom. Szemelvények az osztályt tartalmazó jegyzőkönyvi kivonatokra vonatkozó birói gyakorlatból. — Tapasztalatok. — Írógéppel kiállított közjegyzői okiratok. — Felsőbirósági határozatok. — Közlemények.

Szemelvények az osztályt tartalmazó jegyzőkönyvi kivonatokra vonatkozó birói gyakorlatból.

(A m. kir. Igazságügyminister úr figyelmébe.)

I. Tényállás. A kir. közjegyző a letárgyalt hagyatéki ügyet az 1894 : XVI. t.-cz. 71. §-ának hatodik bekezdése értelmében gyámhatósági ellátás végett a hagyatéki kimutatás s mellékletei, valamint az osztályt tartalmazó kivonatok *nélkül* a gyámhatósághoz terjesztette be, kérvén az iratoknak gyámhatósági jóváhagyás után hozzá leendő visszaküldését; a gyámhatóság — nyilván tévedésből — az ügyiratokat gyámhatósági jóváhagyás után nem a kir. közjegyzőhöz, hanem a hagyatéki bírósághoz küldte be.

A királyhelmecezi kir. járásbíróság három ily esetben (1912. Ö. 59., Ö. 67., Ö. 60.) a régi jog szerint hagyatékátadó végzést hoz, melyben „tekintettel arra, hogy a nevezett kir. közjegyző a hagyatékátadói jegyzőkönyvben osztálykivonatok elkészítéséért, melyek az iratokhoz csatolva nem lettek, 5 korona 60 fillér díjat felszámított és beszedett“, ez összegnek visszafizetését rendelte el.

Mindhárom végzés ellen jogorvoslattal éltem, melyben hivatkoztam az 1912 : VII. t.-czikk életbeléptetésére vonatkozó 13100/912.

I. M. r. VI. fej. 22. §-ára és az 1894. évi XVI. t.-cikk §-ának hatodik bekezdésére s kiemeltem azt, hogy a kir. járásbiróság jöllehet a végzés tartalma szerint tudomással birt arról, hogy az ügy az örökösödési illeték kiszabása végett szükséges hagyatéki kimutatással és mellékleteivel felszerelve nincs és hogy a kir. közjegyző a kivonatok készítéséért írásdíjakat felszámított és beszédtett, mégis a régi eljárás szerinti átadó végzés meghozatalával megfosztotta a kir. közjegyzőt a kivonatok elkészítésének lehetőségétől nem is egy, hanem több hagyatéki ügyben, miből jogosan arra kellett következtetnem, hogy itt nem tévedésről, hanem a kir. közjegyző részére az 1912. évi VII. t.-cz. 29. és 30. §§-aiban azon jog ellen való nyílt állásfoglalásról van szó, mely szerint a kir. közjegyzőnek nemcsak kötelessége, hanem joga is, — melytől őt megfosztani nem lehet, — a kivonatok készítése és az azokért járó írásdíjak követelése és hangsúlyoztam, hogy a járásbiróságnak *csak abban az egyetlen esetben van joga a régi értelemben vett átadó végzést hozni, ha a kir. közjegyző által készített kivonat nem megfelelő.* Az volt a kir. táblához intézett petitumom, hogy a végzés feloldása mellett utasíttassék a kir. járásbiróság további szabályszerű eljárásra s ennek folyamán a kivonatokért felszámított díjak megállapítására.

Itt következik a kassai kir. táblának végzése:

Polg. 2125/912. szám. Ő Felsége a király nevében a kassai kir. teltábla — stb. stb. végzett: „A kir. ítélőtábla a felfolyamodásnak helyt nem ad. Mert: Az 1912. évi VII. t.-cz. 29. §-ában előirt és a kir. közjegyző által elkészítendő osztálykivonat az 1881 : XXXIV. t.-cz. 8. §-a c) pontjának megfelelő és a 43194/894. I. M. szabályrendelet 79. §-a értelmében a gyámhatósági jóváhagyás után is elkészíthető hagyatéki kimutatással és ennek mellékleteivel egy tekintet alá nem vehető, miután az osztálykivonatnak utólagos elkészítésére a kir. közjegyzőt az 1912. évi VII. t.-cz. 29. §-a, valamint az ennek végrehajtása tárgyában 13100/912. I. M. szabályrendelet 22. §-a fel nem jogosítják; sőt e most idézett törvény egyenesen előírja, hogy az osztálykivonatok az iratokkal együtt bemutatandók; miből folyóan azokat a kir. közjegyző a tárgyalás befejeztével elkészíteni és az iratokkal együtt és egy időben annál is inkább bemutatni tartozott, mert a fennforgó esetben a gyámhatóságnak aggályaira nem is számíthatván, a még állítóan el nem készített osztálykivonatokért, még pedig az 1880.

évi LI. t.-cz. 16. §-ában megszabott és 25 soros laponként csak 20 fillér írásdíj helyett, ezt túlhaladóan 80 fillérjével számított jogosulatlan díjakat már nemcsak felszámította, de azt az örökösök által előre ki is fizettette.

Minthogy pedig a gyámhatóság az iratokat az 1894 : XVI. t.-cz. 71. § utolsóelőtti bekezdése értelmében közvetlenül a kir. járásbirósághoz jóváhagyási záradékkal ellátva áttette, utóbbi az 1912. évi VII. t.-cz. 30. § 2-ik bekezdése alapján helyesen járt el, midőn az iratoknál fel nem talált osztálykivonatok nem létezőknek tekintette s ehhez képest az átadó végzés fogalmazványát és kiadmányait maga készítette el, egyszersmind a jogosulatlanul előre felvett írásdíjnak a visszafizetését is elrendelte. Kassa, 1912. évi június hó 26-án. Péchy Aurél sk. elnök. Harsányi Gusztáv sk. előadó.“

A tábla szerint tehát

a) gyámhatósági jóváhagyás alá tartozó ügyekben *köteles* a közjegyző a kivonatok a gyámhatósági jóváhagyás előtt elkészíteni és az árvaszékhez való beterjesztéskor csatolni, ellenesetben a járásbiróság a régi jog szerint átadó végzést köteles hozni, a közjegyző pedig a kivonatok készítésének jogától elesik;

b) kimondja a tábla, hogy *az osztályt tartalmazó kivonatok 25 soros lapokra irandók, melynek írásdíja 20 fillér*; a kir. közjegyző nincs jogosítva azok első oldalára 25 sornál többet írni és a teljes lapért 40 fillért, a második, de nem teljes lapért (oldalért) ismét 40 fillért, összesen tehát 80 fillért felszámítani; két lapra, jobban mondva oldalra terjedő kivonatokért tehát mindenkor csak 40 fillér írásdíj jár.

Akinek csak halvány fogalma van a hagyatéki eljárásról, az a hivatkozott t.-cz. 29. §-ának idézett kitételét „a kir. közjegyző a kivonatok az iratokkal bemutatja“, nem fogja a gyámhatósági jóváhagyást célzó beterjesztésre érteni, mert hiszen ez nem befejezése, hanem csak egy fázisa az eljárásnak, nem egyéb, mint a kiskorú örökös gyámi képviselote részéről tett örökösi nyilatkozatnak kiegészítése; ép úgy, miként soha nem készített kir. járásbiróság átadó végzést gyámhatósági jóváhagyás előtt, a kir. közjegyző sem kötelezhető az átadó végzést helyettesítő kivonatok készítésére, mielőtt az árvaszék az egyezséget jóváhagyta volna. Oly elemi eljárási szabály ez, melyet félreérteni nem is lehet úgy, hogy itt nem lehet szó törvénytárgyazatról,

hanem világos törvénysértésről, melynek egyenes következménye a közjegyző anyagi károsodása. Már pedig az a bíró, ki világos törvényt szándékosan vagy tudatlanságból megsért és ezzel másnak kárt okoz, fegyelmi vétséget követ el. A törvény azon szavait, hogy a kir. közjegyző a kivonatokat az iratokkal együtt bemutatja, csak a gyámhatósági jóváhagyást követő betérjesztésre lehet és szabad érteni.

Az 1880. évi LI. t.-cz. 16. §-a világosan és félreérthetetlenül kimondja, hogyha a lap (oldal) 25 sornál többet foglal magában, az írárdíj 40 fillért tesz ki, de *sehol, sem ezen, sem más törvényben kimondva nincsen, hogy 25 sornál többet egy lapra írnia nem szabad; kötelezni* tehát a kir. közjegyzőt arra, hogy 25 sort vagy ennél kevesebbet írjon egy oldalra *nem lehet*; a második megkezdett, de be nem fejezett oldal a törvény szavai szerint teljesnek veendő, vagyis úgy díjazandó, mint az előző oldal és 32 éves joggyakorlat szerint ezért mindig annyi jár, amennyit az első oldalért jogosan felszámított, tehát ha 25 sornál kevesebb volt az első oldal, — 20 fillér, ha több 40 fillér.

A táblai határozatot tehát minden irányban törvénytelennek tartom.

II.

66/1912. hagy. sz.

Néhai FEKE ISTVÁN (nős Szatmári Erzsébettel) volt bodrogszentesi lakos hagyatékában

OSZTÁLYT TARTALMAZÓ JEGYZŐKÖNYVI KIVONAT.

JEGYZŐKÖNYV, felvette Királyhelmecezen 1912. évi április hó 20. napján dr. Kovaliczky Elek sátoraljaujhelyi kir. közjegyző helyettese a királyhelmecezi kir. járásbírósnak 1912. évi Ö: 35/1. számú megbízása folytán Bodrogszentesen 1911. évi november hó 7. napján végrendelet hátrahagyása nélkül elhalt F e k e I s t v á n (neje Szatmári Erzsébet) hagyatéka tárgyában.

(Kihagyva a kihagyandókat)

Következőkben állapítatik meg a hagyatéki vagyon állaga:

a) Cselekvő állapot:

a bodrogszentesi 62., 67. és 202. számú telekkönyvi betétben B) 2. B) 1.

B) 1. sorsz. a. örökhagyó nevében álló ingatlanok 2754 K.

Összesen 2754 K.

b) Szenvedő állapot 210 K.

c) Tiszta érték 2544 K.

kettőezeröttszáznegyvennégy korona.

ÖRÖKÖSÖK MEGÁLLAPÍTÁSA.

Végrendelet hiányában törvényes örökösödési joggal bírnak gyermekei:

1. Hajdók Istvánné Feké Borbála bodrogszentesi lakos,

2. Feké István bodrogszentesi lakos. Özvegyi haszonélvezetre jogosított örökhagyó neje özv. Feké Istvánné Szatmári Erzsébet bodrogszentesi lakos.

ÖRÖKÖSÖDÉSI JOG ÉS ÖRÖKÖSÖDÉSI HÁNYAD MEGÁLLAPÍTÁSA.

A jelenlevők valamennyien előadják, hogy köztük a következő

OSZTÁLYEGYEZSÉG

jött létre:

1. Özv. Feké Istvánné Szatmári Erzsébet ezennel osztály alá bocsátja s életfogytiglani haszonélvezeti joga fenntartása s tkvi biztosítása mellett tulajdonjogilag átruházza fiára Feké Istvánra a bodrogszentesi 62. sz. betétben foglalt A) I. 1., 2. sor 347., 348. hrsz. ingatlanok B) 2. sorsz. a. nevében álló részét;

2. a hagyaték tárgyát képező összes ingatlanokat özv. Feké Istvánné Szatmári Erzsébet özvegyi haszonélvezeti jogával terhelten átveszi Feké István;

3. Feké István köteles végrehajtás terhe mellett testvérének Hajdók Istvánné Feké Borbálának kamatmentesen 3400 K háromezernégyszáz koronát kifizetni, még pedig:

a) jövő 1913. ezerkilencszáztizenhárom évi szeptember

30. harminczadikán 1200 koronát,

b) az 1915. ezerkilencszáztizenöt évi szeptember 30.

harminczadikán 1200 koronát,

c) az 1917. ezerkilencszáztizenhét évi szeptember 30.

harminczadikán 1000 koronát,

összesen 3400 koronát.

4. Feké István köteles kifizetni a hagyatéki terheket és hagyatéki költségeket egészben s ő fizeti egészben a Feké Borbálára is kiszabandó illetéket, úgy hogy Feké Borbála a 3400 koronát minden levonás nélkül kapja meg.

Hajdók Istvánné Feké Borbála kijelenti, hogy a 3400 korona tkvi biztosítását nem kívánja.

Az itt szóról-szóra leközölt kivonat a királyhelmecezi kir. járásbírósnak 1912. Ö. 35. számú átadó végzésével disqualifikáltatott a következő „indokolással“: „minthogy pedig nevezett közjegyző által készített osztálykivonatok nem megfelelőek, ezek elkészítéséért részére díj nem állapítatik meg és felhivatik nevezett kir. közjegyző, hogy az általa felszámított és részére kifizetett . . . K . . . fillérből a megállapított . . . K . . . filléren felüli összeget a túlfizető érdekelteknek fizesse vissza“.

Megjegyzem, hogy a kézzel írt kivonatok írárdíja címén hét darabért, három oldalanként 40 fillért számítva 8 K 40 fillért

számítottam és vettem fel, az első két oldal 25 sornál többet foglalván magában.

Felfolyamodásomban kifejtettem, hogy a kir. járásbiróságnak az 1912: VII. t.-cz. 30. §-a szerint csak akkor van joga a régi értelemben vett átadó végzést, fogalmazványát és kiadmányait elkészíteni, ha a közjegyző által bemutatott kivonatok nem megfelelők; azt azonban, hogy a bíróság miért tartja azokat nem megfelelőknek, mindenkor *részletesen indokolni* köteles, mert különben a közjegyző teljesen ki lenne szolgáltatva a birói önkénynek és mert ilyen, jogállamban elképzelhetlen eljárás a közjegyző megkárosításával és közhivatalnoki tekintélyének sérelmével jár, mit ártatlanul senkitől eltérni nem köteles. Hangsúlyoztam, hogy a kivonatnak az idézett törvény 29. §-ában megállapított kellékei a tárgyalási jegyzőkönyv lényeges tartalmával (1894: XVI. t.-cz. hatodik fejezete és 55. §-a, 43194/895 I. M. r. 69—72. §§) egybehangzóan vannak megállapítva; ha tehát a bíróság az én tárgyalási jegyzőkönyvem alapján az átadó végzést meg tudta hozni, akkor, mivel a kivonat a lényeges kellékek tekintetében ugyanazt tartalmazza, mint amit a tárgyalási jegyzőkönyv, az osztálykivonatnak is megfelelőnek kell lenni; kérem tehát a kassai kir. ítélőtáblát, hogy a kérdéses kivonatok megfelelőknek nyilvánítani s *kimondani méltóztassék, hogy a bíróság a közjegyző által készített kivonatok disqualifikálását mindenkor részletesen indokolni tartozik.*

Egész terjedelmében közlöm a kir. táblának ez ügyben 1912. július 26-ikán P. 2159. szám alatt hozott végzését.

Ő FELSÉGE A KIRÁLY NEVÉBEN!
a kassai kir. ítélőtábla stb., stb.

V É G Z E T T:

A kir. ítélőtábla a kir. járásbiróság végzésének nem neheztelt rendelkezéseit nem érinti, a kir. közjegyző díjainak megállapításával kapcsolatban a felek által előre kifizetett díjak egy részének visszafizetését tárgyzó neheztelt rendelkezését pedig részben és akként változtatja meg, hogy az eljáró kir. közjegyző részére a kir. járásbiróság által is megállapított 35 K 72 filléren felül; az osztálykivonatok leírási díja címén még 2 korona 40 fillért is megállapít és dr. Kovaliczky Elek kir. közjegyzőt csakis az ezt meghaladóan felszámított és bevételezett 6 koronának a visszafizetésére kötelezi.

I N D O K O K:

Az 1912. évi VII. t.-cz. 29. §-ának szövegéből kétségtelen, hogy a kir. közjegyző által elkészítendő osztálykivonat alatt csakis a hagyatéki ügynek bírósági lajstromszámát, továbbá a tárgyalási jegyzőkönyvből az örökhagyó

nevét, a cselekvő és szenvedő állapot megjelölését és az érdekelttek között jétesült osztályt tartalmazó szószerinti kivonat érthető; ellenben minden felesleges címezés, úgy a kérelmek előterjesztésére is kiterjedő jegyzőkönyvi tartalom lemásolása, és ezekkel az osztálykivonat szövegének hosszabbá tétele szükségtelen.

Másrészt ugyancsak a fent idézett törvény szerint, az osztálykivonat csak annyi példányban készítendő el, amennyi az érdekelt felek és az értesítendő hatóságok részére szükségesnek mutatkozik; tehát felesleges példányok díjazásra nem számíthatnak.

Végül az 1880: LI. t.-cz. 16. §-ában előírt és a 25 soros laponként 20 fillér, 25 sort meghaladó laponként pedig 40 filléres írásdíj számítható, ellenben ezekért az osztálykivonatokért egyéb munka, illetve hitelesítési díj nem jár.

Oly esetben tehát, amikor az osztálykivonatnak akár feleslegesen hosszúvá tett tartalma, akár a soroknak szakadozott és indokolatlanul csupán egyes szavak, vagy számok feltüntetését tartalmazó hiányos voltából annak a látszata merült fel, hogy ez csak a magasabb írásdíj felszámításának célzattal készült, a soroknak és lapoknak számbavétele is a bíróság ellenőrzésének tárgya; mert az 1912. évi VII. t.-cz. elsősorban a bírósági ügykezelés egyszerűsítését, nem pedig a feleknek szükségtelen többletköltségekkel való megterhelését célozta.

Ezekre való tekintettel, miután a szóbanforgó esetben a kir. közjegyző által a bemutatott osztálykivonatok, — noha a bíróság ügyszámát nélkülözték és részben felesleges szövegrészekkel a sorok és lapok számát ok nélkül szaporították, ennek következtében a felszámítás is túlzottan történt, mindazáltal tekintve, hogy az állandóan követett birói gyakorlatnak megfelelő átadó végzés lényeges tartalmának megfelelőek, s így azok az átadó végzés helyettesítésére alkalmasak, — az 1912. évi VII. t.-cz. 30-ik §-ában előírt záradékkal ellátandók és a megfelelő szabályszerű írásdíj megállapítandó volt volna.

Tekintve pedig, hogy az osztálykivonatból a felforgó esetben a hatóságok és felek értesítésére 6 példány szükségeltetett és ezekért helyes szövegezés és leírás mellett legalább is két — 25 soros lapnak betöltését, — és laponként 20 fillért számítva, 2 korona 40 fillér írásdíjat a kir. közjegyző helyesen számíthatott fel, ezt az összeget részére megállapítani és őt csak az ezt meghaladóan felszámított 6 koronának a visszafizetésére kötelezni kellett.

Kassa, 1912. évi június hó 26-án. — Péchy Aurél sk. elnök. Harsányi Gusztáv sk. előadó.

Az indokolásra következő megjegyzéseim vannak.

A kivonatban semmiféle kérelem előterjesztése a tárgyalási jegyzőkönyvből lemásolva nincsen, nem felel meg tehát a valószínűságnak, hogy ilyenekkel a kivonat szövegét meghosszabbítottam volna.

A törvény értelmében a kir. közjegyző az osztályt úgy köteles jegyzőkönyvbe venni, hogy az a hagyatéki átadó végzésnek az 1894: XVI. t.-cz. hetedik fejezetében megszabott kellékeit tartalmazza;

a kivonatnak pedig ezt az osztályt szószerint kell tartalmaznia. *Adva van tehát az osztály fogalma; nem lehet alatta mást érteni, mint az átadó végzésnek az említett fejezetben megszabott kellékeinek foglalatát*, más szóval meg kell állapítani azt, hogy mi felett osztozkodnak az örökösök (cselekvő, szenvedő állapot, tiszta érték), hogy kik az osztályra jogosultak és mily czímen (örökösök és jogczím megállapítása), végül hogy miként osztozkodnak (örök. hányad, vagyonközösség vagy tényleges osztály). A kir. tábla ehelyett azt mondja, hogy kivonat alatt csak a hagyatéki ügynek bírósági lajstromozását, az örökagyó nevét, a cselekvő és szenvedő állapot megjelölését és az érdekelték közt létesült osztályt tartalmazó szószerinti kivonatot kell érteni; ez a meghatározás teljesen hibás, mert — miután az osztály fogalma már magában foglalja a cselekvő és szenvedő állapot meghatározását, — akkor még egy és ugyanazt kétszer kellene abba felvenni, ami azután csakugyan szükségtelenül hosszabbá tenné a kivonatot, viszont úgy látszik, mintha a tábla az örökösök megállapítását nem tartaná szükségesnek, hanem csak a megosztozást magát érti — persze helytelenül — az osztály fogalma alatt; a t.-cz. 29. §-a világosan körülírja az osztály fogalmi kellékeit, abból *semmit* elhagyni nem szabad.

Az indokolás második bekezdése ismét hamis ténymegállapításon nyugszik; egyetlen példánnyal sem adtam többet, mint ami törvényszerű, három fél szerepelvén, ezeken kívül a járás-bíróság, a tkv. adóhivatal és a közjegyző kapnak egyet-egyet, összesen tehát hét példány készítenőd. A kir. tábla azonban csak hat példányt mond szükségesnek; hogy melyik a felesleges, — kimondva nincsen.

Az sem felel meg a valóságnak, hogy a kivonatokért az írásdíjon felül munka- vagy tiszteletdíjat számítottam volna fel.

Különösen jellemző az indokolás negyedik bekezdése. Elegendő tárgyilagos szemmel egy pillantást vetni a fent közölt kivonatra és mindenki meggyőződhetik a táblai végzés idevonatkozó indokolásának igaztalan, sértő voltáról! Igenis sértő az a feltevés, mintha a kivonat külső berendezése és szövegezése a magasabb írásdíj felszámíthatása végett történt volna. *Sem az 1912:VII. t.-cz. 29. és 30. §-a, sem az életbeléptetési rendelet nem foglal magában utasítást a kivonat külalakjára vonatkozólag, a törvény tehát ennek megállapítását, külső berendezését, az osztály*

fogalmi kellékeinek sorrendjét és megszövegezését egészben a kir. közjegyzőre bizza, mert a törvényhozásnak nem volt oka a közjegyzői karról feltételezni azt, hogy ezzel a jogával haszonlesésből visszaélni fog. Ne feledjük másrésről azonban azt, hogy az idézett törvény a bírósági ügykezelés egyszerűsítését célozza ugyan, de akkor, amikor a novella indokolása szerint a kir. közjegyzők ezentúl a bíróság helyett évenként száztíz és néhány ezer átadó végzést fognak készíteni, — amely átlagosan legalább hat kiadmányban lévén kiállítandó, 6—700 ezer kivonat elkészítésének óriási munkájával jár, a kir. közjegyzők javára — mindenesetre elég mostohán a 32 év előtt készült *közjegyzői díjszabásnak az írásdíjakra vonatkozó tétéleivel annyit kétségkívül biztosítani akart, hogy a közjegyző ezen súlyos munkatöbblet terhét anyagi helyzetének megrontása nélkül elviselhesse* és ez írásdíjakban legalább kész kiadásainak megtérítését fedezve lássa. Ki van zárva tehát a törvényhozásnak az a szándéka, mintha az írásdíjakat *módosítani* vagy *leszállítani* akarta volna.

A törvény mindössze azt mondja, hogy *a bíróság* akkor *köteles a kivonatot megfelelőnek minősíteni, ha a hetedik fejezetbeli kellékeket magában foglalja*: ha ez megvan, az 1880:LI. t.-cikkben meghatározott írásdíjak megállapítandók. *A kivonat más irányú bírói mérlegelése nem tartozik a bíróság hatáskörébe*; szükkeblű naivitásra vall, a bíróság közjogi helyzetéhez nem méltó a kivonat külsőségeit, a szakadozott sorokat, czimzéseket, a közjegyző stílusának rövid vagy hosszadalmas voltát épen csak az írásdíjak rovására elbirálgatni annál inkább, mivel ezek a czimezések, nem teljes sorok, legfeljebb 3—4 sornyi különbséget tehetnek ki. Milyen más színezetet kölcsönözne a dolognak az, ha a külszín, a megérthetőség, áttekinthetőség szempontjából tenne a bíróság észrevételeket! Ha a megfelelés fogalmi körébe a kivonat külalakját is bevonjuk, akkor veszedelmesen nagy súrlódási terrenumot teremtünk a bíróságok és közjegyző közt; ugyanazzal a joggal, melylyel ma a bíróság kifogásolja kivonat egyes feleslegesnek vélt kifejezéseit, annak fejezetekbe való szedését, — ugyanazzal a joggal kifogásolni fogja a sorok számát, a betűk nagyságát, a szavaknak a sorban való számát, egymásközi távolságát, a margót stb., stb., a szekaturának minden skálája elképzelhető, ami azonban sem a bíróság tekintélyét emelni, sem pedig az eljárást egyszerűsíteni és a hagyatéki ügyek gyors intézését előmozdítani nem fogja. Hangsúlyoznom kell még, hogy a

törvény sehol sem mondja ki, hogy a kivonat a tárgyalási jegyzőkönyvnek egyszerű másolata legyen, melyben a szöveg folytatólagosan minden címzés és bekezdés mellőzésével irandó, miből következik, hogy a kivonat, melyet más helyen a törvény kiadmányának is nevez, külső megjelenésében a másolat kiállítási kellékeivel nem bírhat, tehát helyesen csak úgy állítható ki, azokkal a címzésekkel és sorközi bekezdésekkel, mint a hivatalos hiteles kiadvány és úgy, miként az osztály a tárgyalási jegyzőkönyvben felvéve lett. A kifogásolt kivonat ebben a vonatkozásában teljesen korrektül van kiállítva.

Ami pedig a felek többletköltségekkel való megterhelését illeti, ne felejtjük el azt, hogy míg az örökösök ezt a néhány korona többletet meg nem érzik, ellenben ennek a néhány koronának a közjegyzőtől való megvonása a kivonat egész intézményének tönkretételét jelentheti; a közjegyzői irodák legnagyobb része ugyanis tudvalevőleg a hagyatéki ügyekből eredő jövedelemre van utalva; ha most 300 hagyatéki ügyet számítunk egy közjegyzői irodára, úgy évenként — átlagosan hat példánnyal — 1800 kivonatot kell az irodának elkészíteni. Ezen 1800 darabból a díjtalan és peressé vált ügyekre legalább 20%-ot leszámítva, díjazás 1400 darab esik.

A hagyatékok legnagyobb részében a kivonat — átlagosan helyes szövegezést és külalakot feltételezve — két oldalra terjed, úgy hogy az első oldal 25 sornál többet foglal magában, a második pedig nem teljes, az írásdíj tehát 80 fillérrel számítva, 1120 koronát tenne ki és ez volna az a többletjövedelem, melyből a kvalifikáltabb, tehát drágább munkaerőt fizetni kellene; kérdem, lehet-e a mai drága világban ezért a pénzért ügyesebb díjnokot kapni? A kir. tábla azonban még ezt a 80 fillért sem tartja megállapíthatónak, hanem 25—25 sort számítva egy oldalra, a kétoldalos kivonat díját összesen 40 fillérre teszi, ami azután mindössze 560 korona jövedelemtöbbletet eredményezne! Kizártnak tartom, hogy a közjegyzők legnagyobb része képes lenne ezzel a jövedelemszaporulattal a reájuk háruló új munkaterhet elviselni.

Azzal vádol a kir. tábla, hogy felszámításom túlzott volt, mert részben felesleges szöveget vettem fel, s részben a sorokat és lapszámokat ok nélkül szaporítottam; hogy melyek ezek a felesleges szövegrészek, azt nem állapítja meg. A közölt kivonat igazolja, hogy ez ép oly alaptalan állítás, mint az, hogy a kivonat a

biróság ügyszámát nem tartalmazza (bár ez annak nem fogalmi kelléke, csak a bíróság kényelmére szolgál).

Hogy a közjegyzőt törvényes jogszabály hiányában nem lehet arra kényszeríteni, hogy az első oldalra 25 sornál kevesebbet, vagy többet írjon és hogy ennél fogva a táblának az írásdíjra vonatkozó megállapítása a törvénybe ütközik, fentebb már kimutattam.

III. Folyó évi augusztus 9. és 10-én újabb meglepetésben volt részem és ismét a királyhelmecci kir. járásbiróság részéről. Tanult az előzően ismertetett táblai határozatból s mivel ez nem mondta ki azt, hogy a bíróság a kivonat disqualifikálását indokolni köteles, sőt az elsőbiróságnak ezt a mulasztását maga pótolta, — most már tizennégy hagyatéki ügyben egyáltalában nem foglalkozik a kivonat írásdíjának kérdésével, hanem egy litografált végzésintát ragaszt hozzá, melynek idevonatkozó része így szól: „A kir. közjegyző díját és költségeit a bíróság . . . korona . . . fillérben állapítja meg és minthogy az örökösök a most megállapított összegnél . . . korona . . . fillérrel nagyobb összeget fizettek a kir. közjegyzőnek, felhívja, hogy ezt a többletet az érdekelteknek visszafizesse.“

Mind a tizennégy ügyben visszafizetésre köteleznek minden indokolás nélkül! — Csak számítási műveletekkel jutottam reá, hogy *minden egyes esetben kivétel nélkül egy-egy osztálykivonatért összesen 20 mondd husz fillért állapítanak meg írásdíj címén, más szóval mind a tizennégy ügyben 25 sornál kevesebb egyoldalas szövegű kivonatot tartanak csak megfelelőnek, holott mind egyik ügyben két oldalra terjedő oly kivonat készült, melynek első oldalán 26—30 sor foglaltatik.* Ép oly tartalommal és beosztással, mint a II. alatt közölt kivonat. Eszerint ma már egy-egy hagyatéki ügyben *hat osztálykivonatért mindössze 1 korona 20 fillér* írásdíj állapítatik meg, vagyis elérkeztünk a minimumhoz!

Az ismertetett első- és másodbirósági határozatok élénken bevilágítanak a birói körök gondolkozásába; feltűnő, hogy értesítéseim szerint a kassai kir. tábla területén is csak épen a sátoraljaujhelyi és királyhelmecci járásbiróságoknál fordulnak elő ezek a sajnálatos birói tévedések; a birói felfogás, illetve törvénytisztelet különféleségéből eredőleg előállnak azután a területi különbségek: az a tarthatatlan helyzet, hogy ugyanazon közjegyzői munkáért, a kivonatokért az egyik helyen háromszor akkora összeget fizetnek a felek, mint a másikon.

A bajon az igazságügyministeriumban most készülő s a kivonat külalakjának meghatározásával foglalkozó ministeri rendelet lesz hivatva segíteni, feltéve hogy az 1880: LI. t.-cz. 16. §-ában foglalt írásdíjak birói megállapítására vonatkozólag is tartalmazni fog valamelyes directívát.

Kérve kérjük Ö Nagyméltóságát, hogy ezt a rendeletet mielőbb bocsássa ki.

Kovaliczky Elek dr.
sátoraljaujhelyi kir. közjegyző.

Tapasztalatok.

A hagyatéki eljárás során az 1912. évi VII. t.-cz. életbeléptetése óta máris oly tapasztalatokat szereztem, melyek igazolni látszanak azon aggodalmakat, melyeket a hagyatéki ügyek ellátásának az úgynevezett önálló hatáskörrel felruházott jegyzőkre való bízása ellen a közjegyzők nagy száma táplált.

Itt és ezuttal csak egy különös jelenséget kívánok tárgyalni, egy előfordult esetben egyik fővárosi hagyatéki bíróság a tárgyalási jegyzőkönyvből készített kivonatot átadás erejére emeli, vagyis elfogadja érdemben a tárgyalást vezető közjegyző által létesített összes megállapodásokat, s ezek értelmében a szükséges megkereséseket, tömegfelosztást, értékkiutalást el is rendeli, azonban egyidejűleg — bizonyára azért, hogy ő minden felelősség alól meneküljön, — az iratoknak a fővárosi árvaszékhez leendő áttételét elrendeli és a haláleseti ívben megnevezett, a végrendeleti örököstől különböző oldalági rokonoknak, számszerint 28 egyénnek a kivonatot s ezt megerősítő végzést kézbesített.

Az önálló hatáskörrel felruházott jegyző úr az 1894: XVI. t.-cz. 71. §-ára hivatkozik, midőn az átadó végzésnek a rokonok és örökösök részére való kihirdetését rendeli el, vagyis érdekeltnek tekinti ezeket is, jóllehet ezek a hagyaték tárgyalására megidézve sem lettek s a megállapodásokat az árvaszék jóvá sem hagyta. Nem idézte meg pedig a tárgyaló közjegyző a halálesetben nevezett, de a végrendelet szerint nem érdekelt oldalági rokonokat azért, mert a hagyaték rendezésének és előöröklésének

alapjául szabályszerű közvégrendelet szolgált, melyben örökhagyó egész vagyonáról intézkedett, abban általános örökösöket nevezett, köteles részre jogosított örökösök pedig nem maradtak s így az 1894: XVI. t.-cz. 53. §-ának 3-ik bekezdése alapján a haláleseti ívben nevezettek idézése mellőzendő volt, annyival inkább, mert ezek közül igényt senki be nem jelentett.

Különbözik tehát a közjegyző és a bírósági jegyző felfogása abban, ki tekinthető érdekelt félnek. Már most mi ennek a következménye? Az, hogy olyanok, kiknek a hagyatéki vagyomból semmi sem jár, kik abból jogosan mit sem igényelhetnek, a végzés átvételével, ennek tanulmányozásával ok nélkül zaklattatnak, kénytelenek esetleg szakértőhöz fordulni, megtudandók a végzésnek reájuk vonatkozó következményeit, esetleg hiu ábrándok ébrednek a laikusban, vagy feltámad a perlekedési viszketeg, mely esetben a valódi örökösöknek örökségükhöz való hozzájutása nehezítettik meg, esetleg odáztatik el, vagyis gyakran jogsérelmet szenved az, aki épen a hagyatéki eljárás helyes lefolytatásával akar örökségének birtokbavételéhez jutni.

Felfolyamodási jogot nyer a tényleg nem érdekelt fél, aki a jogorvoslat használásával a bíróságnak fölösleges munkaterhet okoz és a jogosult személyeknek az örökséghez hozzájutását teljesen alaptalanul késlelteti.

Hiábavaló munka okoztatik az árvaszéknek is, ahol tanulmányozni kell terjedelmes iratokat, mely tanulmányozások eredménye ama ténynek megállapítása, hogy ez ügyben kiskorúnak keresnivalója nincs. Kérdem én, mire való akkor a hagyatéki bíróság, ha az igazi örökösnek mielőbb való örökséghez jutását nemcsak elő nem segíti, hanem azt megnehezíti.

Különben is a bírósági átadás nem egyéb ama tény perenkívüli tanusításánál, kit illet valamely örökhagyó bizonyos hagyatéki vagyontárgyára a birtoklás.

Ha a hagyatéki bíróság bármi okból ezt tévesen mondaná ki, ott van a per, melynek bírója aztán ítélettel dönti el a kérdést, kit illet az igénylők közül nem a birtoklás, hanem az örökösipositio.

Más szóval a bíróság csak quoad possessionem, a hagyatéki per bírója pedig quoad ius intézi el az öröklési kérdést.

Felesleges tehát minden oly scrupulosus birói intézkedés, mely a hagyatéki eljárásról szóló törvény rendelkezésein túlterjesz-

kedve, esetleges jogi érdekek megóvására irányul. Így felesleges a concret esetben az oldalági rokonok és az ezek között létező kiskorúak árvaszékének értesítése is.

Érezte ezt maga a végzés szerkesztője is, mert a tárgyalás során a végrendeleti örökösök és hagyományosok egyező akaratával létesült megállapodásokat jóváhagyva, azok értelmében a hagyatékot már átadta s csak most teszi át az iratokat az árvaszékhez, pedig ha kiskorú valóban érdekelve lett volna, csak a megállapodások jóváhagyása után adhatta volna át a hagyatékot az 1894: XVI. t.-cz. 72. § 2-ik bekezdése értelmében.

Hogy pedig magából a törvényből megállapíthassuk, ki tekinthető olyan érdekelt félnek, akinek az átadó végzés kézbesítendő, vizsgálnunk kell a törvényt, melynek tüzetes ismerete mellett nem lehet más conclusióra jutni, mint hogy érdekelt az, aki a törvény 3. §-a értelmében a hagyatékí eljárást kérni jogosult és akit a hagyaték tárgyalására a közjegyző az 53. § értelmében megidézni, illetve a tárgyalás határidejéről értesíteni tartozik, aki tehát a hagyatékából valamit kap.

Szoros értelemben véve ezeken kívül más, aki a hagyaték sorsáról értesítendő, érdekeltnek nem tekinthető, hacsak a törvény 74. §-ában megállapított három havi idő alatt érdekelttségét be nem jelentette.

Ugyanezen conclusióra vezet az anyagi törvény, vagyis a magyar öröklési jog vizsgálata is, mely szerint a szerződéses öröklés megelőzi a végrendeleti és törvényes öröklést, a végrendeleti pedig a törvényeset. Tehát ha érvényes végrendelet van, akkor a törvényes öröklés helyt nem foglalhat, vagyis amikor az egész hagyatékot végrendeleti örökösök és hagyományosok nyerik, akkor a törvényes örökösöknek igazi érdekelttsége nincs, mert nem kaphatnak semmit, ergo a hagyatékí eljárás eredményeihez semmi közük.

Huszonöt éves közjegyzői praxisom alatt sem a fővárosi, sem vidéki hagyatékí bíróságnál nem is tapasztaltam azt, amit most az önálló hatáskörrel bíró jegyzők némelyike követ, hogy vélt felelőssége alól való mentesülése érdekében olyan egyéneknek is kézbesített átadó végzést, akiknek a hagyatékhoz igazán semmi köze. Ez pedig annak a következménye, hogy az illetők nincsenek tisztában köteleikkel s pusztán igyekezetből inkább többet tesznek, mint amit kellene! Ez még nem volna baj, ha a gyakorlatban ebből

kellemetlenségek és joghátrányok nem állnának elő, azonban előáll az, amit fentebb már említettem, t. i. érdektelenek zaklatása, továbbá az ügyek befejezésének elodázása, mert többeknek lévén a végzés kézbesítendő, esetleg később emelkedik az jogerőre; nemkülönben szaporított a munka, ami az 1912: VII. t.-cz. alapelveivel, a bíróságok munkaterhének apasztásával ellentétben áll. Hiábavaló és jogtalan költségtöbbletet okoz az örökösöknek, mert olyanok részére is osztálykivonat készítenendő, akiket az merőben nem illet, pl. a felhozott concret esetben is 28 egyén részére kell 12 oldalas kivonat, ami 134 K 40 fill. költségtöbbletet okoz, végül bizonytalanságot idéz fel, mert a tárgyaló közjegyző előre nem tudja, mennyi osztálykivonatra van szükség, s így ezek elkészítése és a díjak helyes felszámítása iránt a tárgyaláskor nem intézhető.

Azt hiszem, a bíróságok vezetői kevés útbaigazítás mellett az önálló hatáskörben eljáró, de még kevés tapasztalattal rendelkező jegyzőiket felügyeleti joguk alapján is megfelelő intézkedésre bírhatnák, miért is az ő szives figyelmüket az elmondottakra közérdekből különösen felhívni bátorodom.

Dr. Róth Zsigmond
budapesti kir. közjegyző.

Írógéppel kiállított közjegyzői okiratok.

Azt a kérdést, vajjon közjegyzői okiratok felvételénél szabad-e írógépet használni, nálunk az igazságügyministerium, 22,059/1898. számú rendeletével, tagadó értelemben döntötte el.

A megokolás szerint, az 1874. évi XXXV. törvényczikk nem tartalmaz ugyan rendelkezést afelől, hogy az „írás“ milyen anyagból készült írószerrel eszközöndő, de „a dolog természetéből folyik, hogy a közjegyzői okiratnak oly anyaggal kell iratni, mely nemcsak a papirosra tapad, hanem a papirosba is belehatol olyképp, hogy az írás feltűnés nélkül a papirosból ne legyen eltávolítható.“

„Ezért — folytatja az indokolás — bár a törvény kifejezetten nem tiltja, írónnal sem engedhető meg a közjegyzői okirat felvétele. Az írógép alkalmazásánál is oly festőanyaggal eszközöndő az írás, mely a papirosról könnyű szerrel, alig észrevehetőleg eltávolítható s alaposan lehet attól tartani, hogy ez okból a bíró-

ság az írógéppel felvett közjegyzői okiratot nem fogja hitelesnek elismerni. Ehhez járul, hogy az írógép használatával nagyon sok íráshiba fordul elő, melyeknek az 1874 : XXXV. t.-cz. 65. §-ának második bekezdésében előírt módon való utólagos helyreigazítása annyi időt vesz igénybe, hogy közjegyzői okiratok felvételénél a gépírás alkalmazása időnyereséggel alig járna.

Ennek a tizennégy évvel ezelőtt kibocsátott ministeri rendeletnek a tiltó rendelkezése folytán a közjegyzői okiratok (ősiratok) felvételénél most is a tintával való kézírás használjuk. Csak a hiteles kiadványok kiállításánál honosodott meg a gyakorlat, hogy azokat sok kartársunk már gépírással készítteti, és az ekként készült kiadványokat, tudtommal, a bíróságok el is fogadják.

Ez a gyakorlat különben formailag az említett ministeri rendeletbe nem ütközik, mert ennek szövegezése szerint, az abban foglalt tilalom csakis az ősiratokra látszik szorítkozni. (Bár concedálnunk kell, hogy az írás tartósságát illető esetleges aggályokat a hiteles kiadványokra is egyenlő joggal lehet vonatkoztatni.)

A ministeri rendelet megokolása nyilvánvalóan arra vall, hogy a tiltó rendelkezésre az írógépeknek s az ezekhez használt anyagoknak akkori relativ tökéletlensége adott okot. Akkorában, másfél évtizeddel ezelőtt, csakugyan alig állottak rendelkezésünkre olyan eszközök, melyek a közjegyzői okirat kiállításánál mellőzhetetlen óvatosságnak kellőképen megfeleltek volna.

Ámde azóta e részben is annyira haladt a technika, hogy az idézett ministeri tilalomban kifejezésre jutott merev álláspontot immár meghaladottnak lehet tekinteni.

Manapság már géppel is olyan írást lehet előállítani, mely a papiroshoz való tapadás és onnan való eltávolíthatatlanság tekintetében messzemenő igényeket képes kielégíteni. Olyan ideális tökéletesség természetesen, mely a visszaélést teljesen kizárná, ezen a téren is ép oly kevésbé érhető el, mint például a papirpénz előállításánál, melynél az ezidőszerint legmagasabb színvonalon álló gyártási technika sem képes a hamisításoknak elejét venni.

Tény az, hogy megfelelő papiroson, kellő átütő képességgel bíró írógéppel, jó festőanyag alkalmazása mellett, a tintát használó kézírásnál tartósabb írást lehet produkálni, már csak azért is, mert az utóbbinál — még ha a legjobb tinta használtatik is, ami nem minden esetben állítható, de mely részben nincs is kötelező előírás, — a kurrens kézírás által kifejtett, mechanikai értelemben

rendszerint felületes munka a tintát távolról sem juttatja olyan erővel a papírra, mint az írógép, mely a festéket, aránytalanul nagyobb energiával, valósággal belésajtolja a papiroshoz.

Közjegyzői okiratoknak gépírással való kiállíthatásához oly festőanyagot lehetne kötelezővé tenni, mely az írás maradandósága tekintetében megfelelő garantiát nyújt.

Kézenfekvők az előnyök, melyekkel okiratoknak írógéppel való előállíthatása reánk nézve járna, akik — a szervezeti novella életbelépése óta tetemesen megsaporodott írásmunkák kellő ellátása végett — amúgyis kénytelenek voltunk írógépet beszerezni.

Mindenekelőtt az okirat külső csín és olvashatóság tekintetében nyerne, ha az írógéppel állíttatnék ki, ami sok esetben az irodavizsgáló feladatát is megkönnyítené.

Időnyeresés szempontjából is tetemes előnnyel járna, ha kivált a sablonosabb tartalmú okiratokat gépírás alá diktálhatnók.

Az irodai ügykezelést lényegesen gyorsítaná, ha az ősirattal együttesen a hiteles kiadvány is elkészülhetne, ami nemcsak a külön másolást és a sok időt igénylő egyeztetést tenné feleslegessé, hanem a felek érdekében lehetségessé tenné azt, hogy ezek a hiteles kiadványt nyomban megkaphassák.

Ami a fentebb idézett ministeri rendeletnek azt a ténnyel kissé túlzottan kategórikus, és a gépírók figyelmét és ügyességét ténnyel mégsem eléggé méltató állítását illeti, hogy „az írógép használatánál nagyon sok íráshiba fordul elő, ami által gépírás alkalmazásánál, a törvényben előírt utólagos helyreigazítás állítólag megnehezítené,” e részben elég annyit megjegyeznünk, hogy csak az ősiratoknak és a kiadványnak diktálás után egyszerre való gépelese igényelne fokozott óvatosságot, miután a hiteles kiadványban íráshibákat helyreigazítani nem lehet.

Egyébként az, hogy az írógép használatánál előforduló, némi figyelemmel s gyakorlottsággal amúgy is minimumra redukálható íráshibáknak az ősiratokban a közjegyzői törvény 65. szakasza által előírt utólagos helyreigazítása tulajdonképpen *miért* tenné kérdésessé azt a *tetemes időnyereséget*, mely a gépírás alkalmazásával elérhető, ezt a ministeri rendelet, bár állítja, nem találja szükségesnek meg is magyarázni.

A formális kérdésekben is eléggé conservatív osztrák igazságügyministerium, mely 1902-ben a közjegyzői okiratok kiállításánál az írógép használatát szintén mellőzendőnek mondotta ki,

most erre vonatkozóan az Oberster Gerichtshof folyó évi április hó 30-án kelt következő határozatát teszi közzé:

„Hogy az okiratot kézírással kell kiállítani, ezt a törvény (osztr. polg. tkv. 579. §) nem mondja ki. Az egyszerűen csak okiratot említ. *A kézírással való kiállítás az okiratnak nem is lényeges fogalmi kelléke.* Lényeges csak a cél, melynek az okirat szolgál, ami nem más, mint valamely jogcselekménynek, kivált valamely akaratnyilvánításnak emlékezés vagy bizonyítás okából való megállapítása. Kézenfekvő, hogy eme célnak az elérésére nézve teljesen lényegtelen, hogy az okirat harmadik személy kézírásával avagy gépirással állítatik-e elő.“

Az igazságügymisterium ezt a határozatot a következő megjegyzéssel kíséri:

„Tekintettel arra, hogy az idézett és több más, hasonló értelmű döntés a kérdést általánosságban, az okiratok bizonyos nemeire való megszorítás nélkül, tárgyalja, — tekintettel továbbá arra, hogy a közjegyzői rendtartás 44. és 98. szakasza, úgymint az ált. polg. törvénykönyv 579. szakasza, az „írás“ (Schreiben) szót hozzáadás nélkül használja, — feltehető, hogy *a jogszolgáltatás az írógép használatát közjegyzői okiratok kiállításánál is megengedhetőnek tartja.* Természetszerű feltétele ennek az *írás kellő maradandósága.* Ezt a „Grafikus tan- és kísérleti intézet“ közlése értelmében, ezidőszent csak *a fekete festékszalag használata* biztosítja. *Amennyiben* a szénpapirossal előállított átütések könnyen elmosódnak, vagy az ekként előállított írásjegyek a vakarással vagy a levegő s világosság behatásaival szemben elegendő tartóssággal nem bírnak, azokat őssiratok és kiadványok előállításánál használni nem szabad.

Az utóbbi mondat feltételes szövegezése tehát csak a *meg nem felelő* szénpapir használatát zárja ki, amivel egyenesen arra a tényre utal, hogy ma már olyan szénpapirral is rendelkezünk, amit a közjegyzői okiratok írógéppel való kiállításánál aggálytalanul lehet alkalmazni.

Kívánatos volna, ha országos együletünk az igazságügyi kormánynál odahatna, hogy a közjegyzői okiratok kiállításánál az írógépek a fentebb jelzett kautélakkal való használata nálunk is megengedettnek mondassék ki.

Dr. Szécsi Ferencz
hatvani kir. közjegyző.

Felsőbirósági határozatok.

Közjegyzői rendtartás.

191. A ténymegállapítás szerint vádlott a kir. közjegyző előtt egy idegen nőnek az eladó V. P.-néval való személyazonosságát igazolta s ezzel, mint a közjegyzői törvény által megkívánt azonossági tanu, közreműködött abban, hogy a vételi szerződésről felvett okiratba, annak lényeges és bizonyító tartalmára vonatkozólag valótlanúság bevételessék. Minthogy pedig a kir. ítélőtábla az általa valóknak vett tényekből helyesen vonta le azt a következtetést, hogy vádlott tudta, miszerint a V. P.-né gyanánt szereplő idegen nő V. P. feleségével nem azonos személy és vádlott a személyazonosságot ennek dacára igazolta, a valótlanúság tudata mellett pedig e tekintetben más különös szándék a btkv. 400. §-ában meghatározott bűncselekmény megvalósításához nem kívántatik, kétségtelen az is, hogy vádlott közreműködése szándékos s mivel megállapított, hogy a közreműködésért vádlott 100 koronát kapott, a vádbeli cselekményt tehát azért követte el, hogy ezáltal magának jogtalan hasznot szerezzen, mindezeknél fogva nem sértette meg a btkv. rendelkezését a kir. tábla abban a kérdésben, hogy a vád alapjául szolgáló tett bűncselekmény tényálladékát megállapítja.

Az ezek szerint alaptalan panaszok tehát a Bp. 437. §-a értelmében elutasítandók voltak. (Curia 1912. szeptember 11-én. 6140. sz.)

Hagyatéki eljárás.

192. Az 1881. évi LX. törvénycikknek az örökösödési eljárást szabályozó 1894. évi XVI. törvénycikk 93. §-a által is fenntartott 253. §-a értelmében ennek a törvénynek 247., 248., 249. és 250. §-aiban foglalt rendelkezései, a hagyatéki eljárás során elrendelt zárlatok eseteiben is alkalmazandók; viszont a sommás eljárást szabályozó 1893. évi XVIII. törvénycikk 229. §-ának abból a rendelkezéséből, amely szerint abban az esetben, amidőn az 1881. évi LX. törvénycikk sommás perbeli eljárást rendel, az idézett sommás eljárásnak szabályai a végrehajtási eljárásban is alkalmazandók, — következik, hogy a hagyatéki eljárás során elrendelt zárlat esetében a kirendelt zárgondnok számadásának jóváhagyása, a zárgondnoki díjak és költségek megállapítása és ezeknek megtérítése felett, a beadott észrevételek folytán a hagyatéki eljárásra illetékes kir. járásbiróság részéről a sommás eljárás szerint ité-

lettel eldöntött ügyben a Sommás Eljárásnak rendelkezései alkalmazandók: következéskép a felebbezési bíraskodásra a kir. törvényszék és nem a kir. ítélőtábla bír hatáskörrel.

Ennélfogva a másodfokban eljáró kir. ítélőtáblának végzését az 1881. évi LIX. törvénycikk 58. §-a értelmében megsemmisíteni és az alsófokban eljáró kir. járásbíróskodást a megfelelő eljárásra utasítani kellett. (Curia 1912. július 1. 2227. P. szám.)

Telekkönyvi rendtartás.

193. A kir. Curia a másodbíróskodás végzését helybenhagyja. A zálogjog lényeges tartalma az, hogy a jelzálogos hitelező a jelzálog tárgyából követelésére nézve kielégítést szerezhessen. Ebből pedig az következik, hogy a zálogjog tárgya csak oly dolog, vagy jog lehet, amely másra átruházható, s az oly jog elzálogosítása, mely végrehajtás útján le nem foglalható, hatálytalan. A haszonbérleti jog azonban, amelyre vonatkozóban a jelen esetben a zálogjog bekebelezése kéretett, a maga egészében és mint személyhez kötött jog, az ingatlan tulajdonosának beleegyezése nélkül át nem ruházható és le nem foglalható, minélfogva a haszonbérleti jogra a zálogjognak bekebelezése joghatálylyal nem bír. A haszonbérleti jogban foglalt egyes jogosítványokra s így a haszonbérleti joggal járó haszonélvezeti jogra pedig külön a zálogjog bejegyzése, figyelemmel a tkvi rendelet 57. és 68. §§-aiban foglalt jogszabályokra, szintén nem rendelhető el s az ily bejegyzés, ha elrendeltetnék is, hatálytalan lenne, hatálytalan bejegyzés pedig meg nem engedhető. (Curia 1912. július 1. 2172/1912. P. sz.)

*

194. Valamely telekkönyvi bejegyzés eredeti érvénytelenségéről csak akkor lehet szó, ha vagy a bekebelezés elrendelésébe magába csuszott be jogellenesség (például tévedésből a tulajdonjogot olyan egyén ingatlanára kebelezik be, aki nem volt eladó, ajándékozó stb.) vagy, ha az ügylet maga — mindenkép — s főleg a bekebelezett jog tekintetében érvénytelen, nem pedig már akkor is, ha az írásba foglalt szerződés nem ugyan a címének és tartalmának megfelelő, hanem más — érvényes — jogügyletet takar, melyet a szerződő felek valóságban létesíteni céloztak.

Ha tehát valaki tulajdonjog bekebelezését akarja a szerződés eredeti érvénytelensége alapján sikerrel megtámadni: keresetét a tkvi rdt. 148. §-a értelmében arra kell fektetnie, hogy a bekebelezett tulajdonjog meg nem áll és nem arra, hogy a bekebelezést nyerőnek tulajdonjoga megáll ugyan, de őt a tulajdonjog nem a szerződésben

megjelölt vagy a bekebelezést tartalmazó bejegyzésben kitüntetett jogcímen illeti meg; mert a tkvi rendtartás 148. §-a értelmében pusztán a hibásan beirt jogcím kiigazítására törlési keresetnek helye nincs. A fenforgó esetben a tulajdonjognak megtámadott bekebelezése oly szerződésen alapszik, mely külső alakjában és tartalmában is, adásvételi jogügyletet tüntet ugyan fel, holott — a perfeljegyzést kérő fél állítása szerint — szerződő felek valódi akarata nem erre az ügyletre, hanem életjáradéki (helyesebben eltartási) jogügylet létesítésére irányult.

Minthogy az úgynevezett színlelt szerződéseket az optkv: 916. §-ához képest, valódi mivoltukhoz képest kell megítélni és minthogy a fenforgó esetben — a perfeljegyzést kérő fél állítása szerint — az általa érvénytelennek állított szerződés valódi mivolta szerint, életjáradéki (helyesebben eltartási) ügyletnek minősítendő, erre való tekintettel pedig a megtámadott tulajdonjogbekebelezés fennállhat, felperesnek igénye tehát saját álláspontja szerint is csak a tulajdonjogkebelezés megmaradása mellett életjáradékra vonatkozó jogának tkvi kitüntetésére terjedhet ki, minthogy végül a kérdéses valódi jogügyletet a perfeljegyzést kérő fél saját álláspontja szerint más irányban is, de — lényegében — személyes viszonyok alapján (kötelmi jogi alapon) támadja meg s annak felbontását is célozza;

minthogy a felbontandó szerződésnek mindig érvényesnek kell lenni s érvénytelen szerződést felbontani nem lehet, minthogy így a szerződés felbontására alapított kereset eredeti érvénytelenség alapjára sohasem fektethető és ennélfogva a tkvi rendelet 148. §-a alá nem vonható:

nyilvánvaló, hogy a jelenleg szóbanforgó pert — a telekkönyvi rendtartás 148. §-ára és illetőleg a m. kir. Curianak 11. sz. döntvényére tekintettel — feljegyezni nem lehet.

Ennélfogva az elsőfoku bíróságnak a perfeljegyzést elrendelő végzése fenn nem tartható. (Curia 1912. augusztus 7. 1874. P. sz.)

A közjegyzői gyakorlatot érdeklő jogesetek.

195. Felperes mint H. Á.-nak törvényes örököse az 1887. január 18-án elhalt örökhagyónak 1887. évi január 17-én alkotott írásbeli végrendeletét elsősorban alaki kellékek hiánya miatt támadja meg azon az alapon, hogy végrendelező nem jelentette ki, miszerint az okirat az ő végrendeletét tartalmazza, továbbá hogy a végrendeleti tanúk a végrendelezés alkalmával együttesen nem voltak jelen. Igaz ugyan, hogy a végrendelet záradékában szószerint nincs benne az, hogy végrendelező kijelentette, miszerint az okirat az ő végrendelezését tartalmazza, ebből azonban még nem következik, hogy a végrendelet az 1876. évi XVI. t.-cz. 6. §-ában foglalt alaki kellékeknek meg nem felelne, mert a vég-

rendelet záradéka szerint végrendelező kijelentette, miszerint „ezen végrendelet... végső és változatlan kívánsága és akarata“ s a törvény követelményének nemcsak az előirt nyilatkozat szószerinti megtétele, hanem azáltal is elég van téve, ha oly kifejezés használtatik, melyre vonatkozólag kétség nem fér ahhoz, hogy az a törvényben előirt nyilatkozat értelmének teljesen megfelel; ily szempontból pedig a záradékban foglalt kijelentés értelméhez kétség nem férhet; továbbá mert ettől eltekintve a végrendelet szövegének ez a kitétele: „más óhajom és kívánságom nincs, melyet ezen végrendeletemben kijelentenem kellene“ — nyilvánvalóvá teszi azt, hogy a végrendelező kijelentette, miként az okiratot végrendeletének kívánja tekinteni, már pedig az 1876. évi XVI. t.-cz. 6. §-a körül kifejlődött birói gyakorlat értelmében nem szükséges a tanuk nyilatkozatának külön záradékba való foglalása, hanem elegendő, ha maga a végrendelet oly szöveggel bír, hogy abból a törvényes kellékek fennforgása megállapítható.

Azt a kifejezést nem tartalmazza ugyan az okirat, amely szerint a végrendelező nyilatkozatát a tanuk „együttes“ jelenlétében tette s a végrendeletet a tanuk „együttes“ jelenlétében írta alá, de a végrendeletnek a tanuk által aláirt záradékából kitűnik, hogy a testi gyengeségénél fogva írni nem tudó végrendelező nyilatkozata és kézjegyének alkalmazása a tanuk jelenlétében történt; annak pedig, hogy a nyilatkozat és aláírás a tanuk előtt történt, az a kétségtelen értelme, hogy aminek a megtörténtét a tanuk igazolják, az a tanuknak együttes jelenlétében történt. A végrendelet törvényszerű alakjával szemben felperes tartozott volna bizonyítani az általa vitatott szabálytalanságokat és azt, hogy végrendelező a végrendelet alkotásakor teljesen öntudatlan állapotban volt s hogy keresztvonása is csak kezének erőszakkal történt felemelése és tartása által jegyeztetett az okira. A bizonyítás azonban felperesnek egyik irányban sem sikerült, sőt a tanuk vallomásai felperes állításait megczáfolják.

Az öt végrendeleti tanu közül még életben levő K. I. és N. S. ugyanis azt vallották, hogy végrendelező teljes eszméleténél és öntudatánál volt; való ugyan, hogy a keresztvonás megtételekor a végrendelet írója E. Zs. tartotta a végrendelező kezét, de ez csak azért történt, mert testileg teljesen el volt gyöngülve. Ezenkívül K. I. még azt is bizonyítja, hogy a tanuk a végrendelet alkotásakor együttesen voltak jelen. Ez a tanu vallja ugyan még azt is, hogy a végrendelező süket volt s úgy a felolvasott végrendelet tartalmát véleménye szerint meg nem érthette, ennek a kijelentésnek azonban jelentőséget tulajdonítani nem lehet, mert N. S. vallomása szerint végrendelező E. Zs. értelmesen beszélgetett, sőt K. I. is vallja, hogy arra a kérdésre, hogy aláírja-e az okiratot, kijelentette, hogy csak írja azt maga alá E., amely tényekből nyilvánvaló, hogy a végrendelet tartalmáról tudomással bírt. Ezek szerint a megtámadott végrendelet úgy külalak, mint belkellék

tekintetében érvényesen létrejöttek lévén tekintendő, az elsőbiróságnak ítéletét megváltoztatni s az elsőbiróságot a további eljárásra utasítani kellett. (Curia 1912 július 1. 682. P. sz.)

*

196. A törvény a szóbeli végrendelet érvényességi kelléke gyanánt határozottan előírja, hogy a végrendelezőnek azt ki kell jelentenie, hogy az általa végakarataként tett nyilatkozatot szóbeli végrendeletnek kívánja tekinteni. Igaz ugyan, hogy ennek a törvény által érvényességi kellékül megkivánt nyilatkozatnak nem kell szükségképen a törvény által használt szavakkal megtörténnie, de nem szenved kétséget másrészt az sem, hogy a szóbeli végrendelet érvényességéhez okvetlenül meg kell kívánni azt, hogy a végrendelező végakarataának szóbeli kinyilatkoztatásán felül még olyan szóbeli nyilatkozatot is tegyen, amelyből minden kétséget kizáró módon megállapítható legyen, hogy az örökhagyó maga is szóbelileg kinyilatkoztatott végakarataát tekintette végrendeletének.

Ennek az érvényességi kelléknek a megtartása azonban a fennforgó esetben bizonyítást nem nyert, mert a védekező alperesek nem is állítják azt, hogy a végrendelező végrendeletének alkotásakor ilyen értelmű bármiféle nyilatkozatot tett volna, ez a hagyatéki bíróság által kihallgatott tanuk vallomásából nem állapítható meg, sőt ennek egyenesen ellenmond az örökhagyónak az a kijelentése, hogy a végrendeleti tanuk tetszésére bízta, hogy végakarataára vonatkozó kijelentését írásba foglalják és amidőn az tényleg megtörtént, a készített írást sajátkezűleg alá is írta.

A néhai L. I. M. által alkotott szóbeli végrendelet ebből az okból érvénytelen lévén, a másodbiróság ítéletének megváltoztatásával az elsőbiróság ítéletét kellett helyben hagyni, olyan értelemben azonban, hogy a végrendelet csak a felperesre nézve érvénytelen és a törvényes oldalági öröklésnek csak a felperesre nézve van helye, mert a végrendeletet az oldalági örökösök közül egyedül a felperes támadta meg. (Curia 1912. szeptember 3. 683. P. sz.)

*

197. Felperes, mint kiskorú gyermekeinek atyja és törvényes képviselője, az 1840: VIII. t.-cz. 2. §-ára hivatkozással alperest arra kérte kötelezni, hogy a neki juttatott ingatlan 1800 K értékét osztályra bocsássa akként, hogy az ingatlan értékének felét — 900 koronát — és kamatát a kiskorúak részére fizesse meg.

Tekintve azonban, hogy a hivatkozott törvény értelmében osztályra bocsátásnak csak akkor van helye, ha a szülő a vagyont örökrészébe való betudási szándékkal juttatta valamelyik leszármazójának, ellenben ajándékozás esetében nem az ajándékozott érték

osztály alá bocsátásának, hanem csak az ajándékozás által sértett kötelesrész kielégítésének lehet helye, a jelen esetben pedig a nem kifogásolt 3% alatti szerződés világos és határozott tartalma szerint alperes ajándékozásban részesült, mely azonban a kiskorúak kötelesrészét nem sérti, mert ők az ajándékozó nagypapa hagyatékából kötelesrészüket meghaladó értéket örököltek. Ezekből az indokokból a másodbiróság ítéletének megváltoztatásával, a keresetet elutasító és felperest perköltségben marasztaló elsőbirósági ítéletet helybenhagyni kellett. (Curia 1912. jun. 12. 649. P. sz.)

*

198. Midőn a kibocsátó a váltót kitöltetlen állapotban írja alá és adja tovább, őt beleegyezőnek kell tekinteni abba, hogy a váltóbirtokos a váltóforgalomnak megfelelő szokásos módon a váltót kitölthesse. — Ha mind a váltóadás, mind a váltóbirtokos budapesti lakosok: a váltóbirtokos a forgalomban szokásos módon tölti ki a váltót, ha külön fizetési helyiségként saját üzleti helyiségét tünteti ki a váltón. (Curia 1912 május 21. 114/912. v. sz.)

*

199. Jogszabály ugyan, hogy a fizető adós a hitelezőtől a fizetés ellenében nyugtát és telekkönyvi bekebelezés esetén törlési engedélyt követelhet, de ennek bélyegköltsége a fizető adóst kikötés nélkül is terheli és csak a nyugta és engedély elkészítése esik a hitelező terhére. — Olyan esetben, amikor a pénzbeli teljesítésnek nem ugyanazon helyben lakó felek közt, gyakorlaton alapuló megállapodással posta útján való küldés által kell történnie, annál a jogszabálynál fogva, hogy a hitelező a nyugtát csak a fizetés teljesítése után köteles kiszolgáltatni, ez a viszontteljesítés természetesen csak a fizetés teljesítése után lehetséges és ez esetben az egyidejűleges teljesítés lehetősége ki van zárva. (Curia 1912. szeptember 11. G. 53. sz.)

Közlemények.

A Magyarországi kir. közjegyzők országos egyesületének központi bizottsága m. hó. 20-án Szabó Albert budapesti közjegyző elnöklete alatt ülést tartott, amelyen elnök indítványozta, hogy az Igazságügyminister úrhoz előterjesztés tétessék, hogy azon

rendelkezés, mely szerint a közjegyzői okiratokról kiadandó hiteles kiadványok gépirással ki nem állíthatók — hatályon kívül helyezzék. A gépirás terén a modern technika olyan előrehaladott stadiumban van, hogy a gépirás is teljesen megbízható lett s azok a hátrányok, melyek a kezdetlegesség idejében szükségessé tették az okmányoknál a gépirás használatának eltiltását, ma már egyáltalában nem léteznek s ezt legjobban bizonyítja az, hogy maga az állam különböző és nagyon fontos administrationális, gazdasági és jogügyleti ügyeiben kivétel nélkül a gépirást használja, a bíróságok és hatóságok szintén gépirást vesznek igénybe s nem ritkán még milliós értékeknél a magánfelek is géppel írott szerződéseket kötnek s ezzel eléggé igazolva van, hogy ma már a gépirás megbízhatósága egészen megnyugtatható.

A közjegyzői okiratok eredeti példányai, vagyis az ősirát azonban továbbra is kézírással legyen kiállítva s mivel a kézírásos ősirát mindenkorra a közjegyzői levéltárban őriztetik, ezért a hamisítás gyanuja esetén a való igazság az ősirát elővétele és összeolvasása által mindig birói meggyőződésig feltétlenül megállapítható lesz; tehát annak, hogy a hiteles kiadványok géppel írhatók legyenek, számbavehető akadálya nincs. A központi választmány az elnök indítványát elfogadja és a megfelelő felterjesztéssel az elnököt megbizsa.

A bizottság azután még két nyugdíj folyósítása iránt intézkedett és több segélykérvényt és folyó ügyet intézett el.

*

A nemzetközi közjegyzői congressus állandó választmánya múlt hó 7-én, a Wien-ben üléselő 31. német jogászyűlés alkalmából ugyanott teljesülést tartott, amelyen nagy számmal vettek részt a német, osztrák és magyar közjegyzőség képviselői. Az elnöki tisztet dr. Mayrhofer wien-i közjegyző látta el, aki mély részvétellel emlékezett meg az utolsó teljesülés óta elhunyt Thurn titkos igazságügyi tanácsos, köln-i közjegyzőről, az elnökség egyik legtevékenyebb tagjáról.

Dr. Wagner wien-i közjegyző jelentést tesz arról, hogy a közjegyzői okiratok kölcsönös végrehajthatóságának kérdése időhiány miatt a német jogászyűlés napirendjéről ezúttal levétetett. A teljesülés elhatározta, hogy ezen, a nemzetközi jogsegély fejlesztés-

tése és a közgazdasági viszonyok szempontjából nagyfontosságú kérdést irodalmi és tudományos téren, valamint az érdekelt kormányokhoz intézendő felterjesztések útján tovább fogja tárgyalni és lépéseket fog tenni aziránt is, hogy az a legközelebbi német jogászgyűlés napirendjére ismét felvétessék. Az eziránti közelebbi intézkedések az elnökségnek tartatnak fenn. A kérdésnek a francia jog szempontjából való tárgyalása kapcsán, élénk eszmecsere fejlődött a külföldi okiratoknak belföldön való illetékezéséről, amelyben különösen az elsassi képviselők szolgáltak tanulságos felvilágosításokkal. Kitűnt, hogy a kötendő nemzetközi szerződésekben e kérdés okvetlenül rendezendő oly értelemben, hogy az okiratnak és jogügyletnek kétszeri terhelése lehetőleg mellőztessék, anélkül azonban, hogy a külföldi okirat a belföldinél kedvezőbb helyzetben legyen.

Oberneck berlini közjegyző jelentést tesz a lefolyt német jogászgyűlés állásfoglalásáról abban a kérdésben, hogy az ingatlan-eladó mennyiben tartozik személyes adósként felelősséggel az eladott ingatlant terhelő jelzálogi tartozásokért? Az ingatlanforgalomban igen gyakorlati kérdés szerinte az osztrák polgári törvénykönyv küszöbön álló revíziója alkalmából dispositív törvényes szabályokkal volna rendezendő oly célból, hogy az eladó belátható időn belül a további felelősség alól mindenestre mentesüljön.

Weissler halle-i közjegyző beszámol a választmány által kiadatni határozott gyűjteményes munka előrehaladásáról, mely az összes európai államok okirati jogát és közjegyzői intézményeit ismertetni lesz hivatva. Jelenti, hogy a műnek befejezése és a jövő év elején való megjelenése biztosítva van.

Dr. Holitscher budapesti közjegyző ismerteti azt a visszahatást, amelyet az 1914 szeptember 1-én életbelépő új magyar perrendtartás a nemzetközi jogsegélyre és főleg az osztrák ítéleteknek Magyarországon leendő végrehajthatására gyakorolni fog. A polgári perrendtartás életbeléptetéséről szóló törvény megszünteti ugyanis azt az állapotot, amely szerint az osztrák bíróságok ítéletei feltétlenül végrehajthatók voltak, anélkül, hogy a magyar bíróságok jogosítva lett volna az osztrák bíróságok illetékességét megvizsgálni. Ehhez képest az osztrák hitelező kénytelen lesz ezentúl keresetével a magyar bírósághoz fordulni számtalan oly esetben, melyben eddig a keresetet Ausztriában indította meg. Nevezetesen nem

fogja igénybevehetni sem a factura, sem pedig a könyvviteli illetékeséget, mert az új magyar polgári prt. 414. §-a rendeli, hogy a külföldi bíróság ítéletét nem lehet érvényesnek elfogadni, ha az a bíróság, mely az ítéletet hozta, a magyar törvény szerint nem volt illetékes, vagy ha oly illetékességi ok alapján járt el, amely az eljáró bíróság államának törvénye szerint ennek a polgárával szemben nem alkalmazható. Azzal a mozgalommal szemben, amely Ausztriában a magyar prt.-nak ezen újításaival szemben megindult, előadó reámutatott arra, hogy semmivel sincs indokolva a nemzetközi jogsegély címén oly helyzetet teremteni, mely a külföldi hitelezőnek a magyar adóssal szemben kedvezőbb helyzetet biztosít, mint amilyennel ő saját államában lévő adóssal szemben, illetve a magyar hitelező a belföldi adóssal szemben bír. Különösen reámutatott pedig arra, hogy az osztrák elavult factura-illetékesség már annak idején, mikor a közép-európai gazdasági egyesületek 1910. évi értekezlete a közokiratok kölcsönös végrehajthatóságát Németország, Ausztria és Magyarország között tárgyalta, német részről is visszautasított, mint olyan, mely jogérzetükkel össze nem egyeztethető és a kötendő szerződésben el nem ismerhető. A könyvviteli illetékesség pedig, melyet Ausztria saját adósaival szemben nem ismer, Magyarországon is sok támadásnak volt kitéve és semmiesetre sem fog a külföldi kereskedelem által is igénybevehetőnek elismertetni.

Előadó ezen kérdés kapcsán kitért azután arra a kérdésre is, hogy a közjegyzői okiratok kölcsönös végrehajthatóságának elismerésénél a Magyarországgal való forgalomban milyen szempontokra kell figyelemmel lenni. Különösen hangsúlyozta a teljesülésnek 1910. évi égeri ülésén már dr. Charmant budapesti közjegyző által közelebbről kifejtett azt az álláspontot, hogy az alaki kellékek szempontjából kizárólag csak a kiállítási hely törvénye lehet irányadó és ennél fogva a magyar közjegyzői okirattól a külföldön való végrehajthatóság elismeréséhez sem lehet megkövetelni a közvetlen végrehajthatóságnak való kifejezett alávetés clausuláját, melyet a magyar törvény nem ismer. Előadó indítványára a teljesülés hozzájárult egy oly határozathoz, mely kimondotta, hogy szükségesnek tartja a bírói ítéletek és egyezségek külföldön való végrehajthatóságának előmozdítására szolgáló nemzetközi szerződések kötését, amelyekben azonban az illetékességi kérdés olyképen oldandó meg, hogy ne eredményezze az adósnak rendes bíróságától való

el- és külföldi bíróságok elé való vonását. A határozat egyuttal elejtendőnek mondta ki a közjegyzői okiratok ezidőszert gyakorlatban levő felülhitelesítését és elismerendőnek a kölcsönös végrehajthatóságot annyiban, amennyiben az okirat tárgyát pénz, vagy helyettesíthető más dolgok teljesítése képezi és a kiállítás helyén érvényben lévő alaki szabályok betartva lettek.

A közjegyzői mozgalmakról az egyes államok részéről jelentést tettek *Weissler, Holitscher és Winterhalder* közjegyzők.

Weissler jelenti, hogy az utolsó teljesülés óta a görög közjegyzőség is csatlakozott a nemzetközi szervezethez, melyben tehát ezidő szerint Ausztria-Magyarország, Németország, Németalföld és Görögország vannak képviselve, míg a francia közjegyzőség csatlakozása legközelebbre várható.

Végül kiegészített még az elnökség, melybe magyar részről dr. *Charmant Oszkár* budapesti közjegyző választott be.

*

A polgári perrendtartás életbeléptetését tárgyazó 1912:

LIV. t-cz. következő szakaszait az igazságügyiminister 1912. szeptember 15-én 43800/1912 I. M. szám alatt kelt rendeletével 1912. évi október 1-ével életbeléptette:

1. az 1912: LIV. t.-cikkeknek a zugirásatról szóló 16. §-át;
2. az 1912: LIV. t.-cikk 25. §-ának első bekezdését, amely tőzsde vagy termény- és gabonacsarnok külön bíróságának felállítását engedi meg;
3. az 1912: LIV. t.-cikkeknek az ország területén hatályban levő vagy hatályban volt törvényről, vagy más írott jogszabályról bizonyítvány adására vonatkozó 101. §-át.

*

Előnyomó bélyegzőket telekkönyvi bejegyzések fogantatására használni nem szabad. Egyes telekkönyvi hatóságok ujabban telekkönyvi bejegyzések fogantatására előnyomó bélyegzőket alkalmaztak, ami a telekkönyvi bejegyzések természetére és rendeltetésére való tekintettel célszerűtlen, de ezenfelül a telekkönyvi rendtartás 130. §-a 1. bekezdésének a) pontjába, valamint a 162. §-ba is ütközik. Erre való tekintettel a magy. kir. igazságügy-minister f. év. június hó 26-án 20.561. 1912. I. M. számú rendeletével az előnyomó bélyegzőknek a telekkönyvi bejegyzések fogantatásánál való használatát megtiltotta.

*

Személyi hir. *Kirileszku Gyula* kisjenői kir. közjegyző elhalálozott.

4*

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkivüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára.

ELŐFIZETÉSI ÁR:	Felelős szerkesztő:	Szerkesztőség és kiadó:
Egész évre . . . 10 kor.	Dr. HOLITSCHER SZIGFRID	— hivatal —
Félévre . . . 6 „	budapesti kir. közjegyző.	Budapest, VI, Andrásy-út 1.

Tartalom. A váltótörvény és a katolikus ünnepek új rendje.
— A közjegyzőhelyettes eseti bejelentési kényszeréről. —
Felsőbírósi határozatok. — Közlemények.

A váltótörvény és a katolikus ünnepek új rendje.

I.

A váltótörvény 103-ik §-a így szól: „Ha a váltó lejáratára vasárnapra vagy a Gergely-naptár szerinti valamely közönséges ünnepnapra esik, a fizetés csak a legközelebbi köznapon követelhető.“

Ugyanezen intézkedés kiterjed az óvás felvételére is.

A pápa azon döntése, melylyel az ünnepek számának korlátozásáról rendelkezett, 1913. évi január hó 1-én lép életbe. E döntés szerint karácsony, husvét és pünkösd másodnapja, továbbá Urnapja, szent István napja és több Mária-ünnep elvesztik ünnepi jellegüket.

Kérdés már most, hogyha a váltó lejáratára olyan hatályon kívül helyezett ünnepnapra esik, követelhető-e ezen napon a fizetés, illetve az óvás az nap délután felvehető-e már?

Amidőn 1876-ban a magyar váltótörvény alkottatott, a törvényhozás természetesen az akkori Gergely-naptár, illetve az akkori ünnepeket tartotta szem előtt és miután jövő évtől kezdve ezen eddigi ünnepek közül nyolc megszűnik, kételyek fognak

1